

Habitatsdirektivet overtrumfer vandløbsregulativet

Gudenåen ved Resenbro den 2 august 2011

Foto, Størup

Af Peder Størup
Naturbeskyttelse.dk

Case: Natura 2000 område H45 Gudenåen og Gjern Bakker

Vurderingen er, at mere end en årlig grødeskæring i Natura 2000 område H45 kan påvirke habitatet væsentligt, da grøden fjernes i 25 – 50 % af vandløbet, hvilket er i strid med udpegningsgrundlaget.

Det er baseret på følgende uddrag af basisanalysen for Natura 2000-område H45 og habitatsdirektivets artikel 6 stk, 3.

Målene for Natura 2000-områdets naturtilstand fastsættes på baggrund af blandt andet basisanalysen for Natura 2000-området. Det overordnede mål er at sikre eller genoprette GUNSTIG BEVARINGSSTATUS for de arter og naturtyper, der er på de enkelte områders udpegningsgrundlag, herunder er vandplanter 3260 og bred vegetationen 6430. Hertil kommer de strengt beskyttede bilags II og IV arter.

For disse naturtyper og arter er der udarbejdet en række faglige kriterier for gunstig bevaringsstatus.

En naturtypes bevaringsstatus anses for "gunstig", når

- "det naturlige udbredelsesområde og de arealer, det dækker inden for dette område, er stabile eller i udbredelse", og
- "den særlige struktur og de særlige funktioner, der er nødvendige for

dens opretholdelse på langt sigt, er tilstede og sandsynligvis fortsat vil være det i en overskuelig fremtid”, og

- ”bevaringsstatus for de arter, der er karakteristiske for den pågældende naturtype, er gunstig.” En arts bevaringsstatus anses for ”gunstig”, når
- ”data vedrørende bestandsudviklingen af den pågældende art viser, at arten på langt sigt vil opretholde sig selv som en levedygtig bestanddel af dens naturlige levested”, og
- ”artens naturlige udbredelsesområde hverken er i tilbagegang, eller der er sandsynlighed for, at det inden for en overskuelig fremtid vil blive mindsket”, og
- ”der er – og sandsynligvis fortsat vil være – et tilstrækkeligt stort levested til på langt sigt at bevare dens bestande”.

Forskellige plantearter er tilpasset forskellige fugtighedsforhold, og uforstyrrede systemer vil ofte give levested for flere arter af både dyr og planter. Afvanding samt nærtliggende vandindvinding sænker det naturlige vandspejl og medfører en gradvis udtørring af arealet. Vandløbsudretning og vedligeholdelse påvirker de fysiske forhold i vandløbene og dermed livsbetingelserne for både de vand- og landlevende arter.

Det er et fagligt kriterium for gunstig bevaringsstatus, at andelen af vandløbsareal, der udsættes for oprensning skal være stabilt eller faldende, idet regulering hæmmer vandløbets naturlige erosions- og sedimentations dynamik. Også den samlede længde af vandløbet, der grødeskæres, skal være stabilt eller faldende, fordi grødeskæring bl.a. øger gennemstrømningshastigheden og sænker vandstanden. En lang række arter er følsomme overfor grødeskæring. Med hensyn til hydrologiske forhold skal vandføring og svingninger heri være stabil eller stigende med naturligt fluktuationsmønster.

Sammenfatning:

Natura 2000-beskyttelsen i H45 overtrumfer retten til at skære grøde, hvis grødeskæringen skader udpegningsgrundlaget og bilagsarter. Hvis den derimod gavner naturen, kan den muligvis tillades. Men kun hvis der er foretaget en tilbundsgående undersøgelse af konsekvenserne for Natura 2000-området. Det skal understreges, at forsigtighedsprincippet er gældende, så alene mistanken om, at en art eller et Natura 2000-område kan påvirkes negativt, skal tages alvorligt af myndighederne. Der henvises til artikel 6, stk 3 i Habitatsdirektivet.

Den strengt beskyttede grønne kølleguldsmed fotograferet ved Resebro den 2 august 2011. Århus amt eftersøgte den uden held i 2004. Foto, Størup

Kilder:

http://www.vandognatur.dk/Emner/Naturplaner/Naturomraader/49_gudenaa_og_gjern_bakker.htm

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Hvad_er_Natura_2000/Danske_omraader/Habitatomraaderne/Habitatdirektivet/

http://www.naturstyrelsen.dk/Naturbeskyttelse/Natura2000/Hvad_er_Natura_2000/Danske_omraader/Habitatomraaderne/Habitatdirektivet/Bilag_IV_dyrear_ter.htm

samt basisanalysen for H45 og Vandløbsregulativet for Gudenåen.